

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din.
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 31. marca 1927.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 36

Ing. Milan Šuklje:

Naša slovenska zbornica.

Vsa ta leta je morala Slovenija živeti ob bridkem kruhu opozicije. Z žalostjo v srcu smo bili vsi priče, kako propada blagostanje naše dežele in kako se brezupno pogrezamo v revščino in siromaštvo. Iz vidika teoretika je bilo zanimivo in podučno opazovati pogubno učinkovanje politične borbe na organizem slovenskega naroda in zlasti na naše gospodarstvo. Tudi oni volilci, ki so neutrudno ob številni volitvah spuščali svoje tihe kroglice v samostojne skrinje, so si menda bili v svesti, da jih zvestoba do stare navade in starih nauk postavlja na fronto, ki je prekratka, da bi zavarovala Slovenijo in mogla ščititi nje politični in gospodarski napredek. Ne smemo se varati! V narodni skupščini in v kraljevi vladi morajo imenoma Slovenije govoriti najprej oni, ki po programu in načelih zastopajo pretežno večino slovenskega ljudstva. Ni zdravo, niti pravično, da naj v naši pokrajini gospodujejo predstavniki političnih programov, kateri so pri volitvah ostali v izraziti manjšini. Narodna skupščina je zgrajena na temelju splošne in enake volilne pravice, da pride do veljave suverena volja celega naroda, ki mora enako spoštovati zakone in enako plačevati krvni davek skupni domovini.

Zato smo z iskrenim, odkritim veseljem pozdravili sedanjo kraljevo vlado, v kateri je zopet zastopan slovenski del Kraljevine po možeh, ki imajo za seboj večino slovenskega naroda. Uverjeni smo bili, da bo njih uplivu uspelo pomagoma popraviti nam storjene krivice in narediti konec tistemu zapostavljanju Slovenije, ki nas je navdajalo s pravično nejevoljo. In reči smemo, da nas te nade doslej niso varale. Slovenski ministri so se z vneto zavzeli za gospodarske težnje naše dežele, za ravnopravnost napram drugim pokrajinam, za svobodni razmah našega narodnega bitja. Vsi mi, ki nismo zaposleni v dnevnih strankarskih politikih, spremljamo delovanje slovenskih ministrov z živahnim zanimanjem, z iskrenim zadovoljstvom in s trdno nado, da se nam vremena zjasnijo.

V tem dobrem razpoloženju nas je iznenadila neugodna vest, da hoče kraljeva vlada zopet spremeniti volilni red ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, da hoče uvesti enako volilno pravico v treh odsekih te zbornice in tako odvzeti tej gospodarski skupščini veljavo in pomen. Zaupanje slovenske industrije je postavilo mene, pisca tega članka, na odgovorno mesto. V polni meri se zavedam svoje odgovornosti in svojih dolžnosti. V tem čutu podajam svojo izjavo, želeč, da bi se resno uvaževala.

Mi vsi, ki spadamo v področje ljubljanske Zbornice, smo se strnili, s to našo matico v enotni in zavedni solidarnosti. Da ohranimo in dvignemo našo zbornico, v ta namen smo doprinesli občutne žrtve, ki so zahtevale dokaj ne-sebičnosti in samozatajevanja. Pregovorili smo separatistične želje onkraj Savinje, uklonili tudi avtonomistične težnje onih skupin, ki so na temelju davčnih dajatev stremele po izločitvi iz širše skupnosti. Po nepotrebnem in po krivici smo že izgubili važne postojanke, pridobljene v starih, neprijaznih časih. Našo skupno zbornico smo hoteli obdržati in jo napraviti močno in veliko. Dne 26. novembra 1926 smo objavili te stavke: Mi živo čutimo, da je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani po svojih stanovskih tradicijah in po zavednosti njenih članov dragocena

institucija, ki je Sloveniji v ponos in ki bo vestno in uspešno delovala tako v prid domačega gospodarstva, kakor v korist narodnega gospodarstva vse naše države. Zato jo hočemo čuvati in braniti. Lahko rečemo, da ni resnega Slovenca med trgovci, obrtniki ali industrijci, ki bo mogel nastopiti proti tej naši gospodarski skupščini. Zdi se pa, da so nepremišljeni nasveti poedinih gospodov politikov zapeljali Slovensko ljudsko stranko do načrtov, ki so pogubni ne le za ugled ljubljanske zbornice, marveč za gospodarsko bodočnost vse Slovenije.

Slovenska industrija, enotno organizirana, je tudi ob septembarskih volitvah v ljubljansko Zbornico pokazala, da hoče razumno in stvarno gospodarsko politiko. Kandidatna lista Zveze industrijev je dala prostora možem strokovnjakom ne glede na njih politično pripadnost. Nihče ne more storiti tako, da bi bilo vsem in vsakemu prav. In če so morda osebni uplivi v nekoliko motili doslednost kompromisne formule, je vendar izid samih volitev potrdil našo nepristranost. Ravno ta pa nas posebej legitimira, da smemo spregovoriti tehtno besedo.

Ljubljanska Zbornica je skupna zadeva treh važnih gospodarskih panog: trgovstva, obrtnišva in industrije. Nihče nima pravice do lahkomišelnih eksperimentov, tudi če bi imeli svoj početek v dobrih namenih. Žalostna istina je, da se je ljubljanska Zbornica zadnjič redno konstituirala leta 1913. in da smo po dolgih borbah šele leta 1926. prišli do enotnih zborničnih volitev na temelju novega volilnega reda, ki je bil kompromis med gospodarskimi zahtevami in nacijskimi vidiki. Resnica je, da se je preprečilo konstituiranje novoizvoljene Zbornice zgolj radi tega, ker izid volitev ni bil tak, kakor so ga napovedovali govorniki močne politične skupine. Mi smo se takrat prizadevali, da naj ta argument ne prepreči konstituiranja pravilno izvoljene Zbornice. S to zahtevo žal nismo uspeli. Če tedaj mora biti, naj se od nas zahteva še breme novih volitev. Odločno pa protestiramo proti temu, da se naj volilni red na novo prikroji po čisto strankarskih tendencah. Ta eksperiment, ki najprej podaljša sedanji nevzdržni provizorij za nadaljnjih 8 mesecev, je v bistvu poguben in mora prinesiti nepopravljivo škodo.

Od vsega početka so bile zbornice ustanovljene kot stanovska interesna zastopstva. Njih glavna naloga je pospešitev trgovine, obrti in industrije ter zaščita interesov teh panog. One morajo biti v svoji sestavi podoba gospodarskega ustroja in morajo v skupnem okviru vpoštevati pomen velikih podjetij in potrebe manjših obratov. In vendar je bila določena ta meja, da nimajo volilne pravice najmanjši pripadniki trgovske ali obrtniške stroke, kateri ne plačujejo minimalne pridobnine in niso protokolirani. Volilni red iz leta 1926. je to mejo zabil in je s tem znatno obremenil ustanovo. Nadaljno niveliranje preko tega ni več dopustno. Kamorkoli pogledamo, povsod so se pridržale kategorije po odmeri davkov, kateri je sicer nepopolen, pa vendar poraben instrument.

Sedanji naš davčni census, v kolikor je osnovan na splošni pridobnini, ne more povsem pravilno razvrstiti volilce po njih davčni in gospodarski pomembnosti. V tem pogledu bo mogoča remediura, kadar pridemo do novega zakona o neposrednih davkih, ko se bo mogel določiti census vpoštevaje dohodnino. Glede podjetij, ki polagajo javne račune in plačujejo posebno pridobnino, je že danes mogoča pravična razvrstitev. Vsekakor pa je veljavni davčni census

PRIZNANICE (BONI), IZDANI OB ZAMENJAVI KRONSKIH BANKOVCEV, IN VPLAČILO DAVKOV.

Finančna delegacija uradno objavlja: Generalna direkcija davkov je na vprašanje delegacije odgovorila, da dosedaj ne obstoja nikaka naredba o prejemanju teh priznanic za vplačilo davkov.

* * *

TAKSIRANJE POTRDI NA RAČUNIH.

Dne 21. januarja 1927 je Generalna direkcija davkov izdala razpis, v katerem je odredila, da se mora za saldiranje računov, to je za potrdilo na računu samem, da je znesek računa poravnal, plačati po tarifni postavki 33. taksa po ¼ %. Takoj po objavi tega razpisa v našem časopisu je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani vložila na generalno direkcijo davkov spomenico, v kateri je izpodbijala zakonitost razpisa in prosila, da se izvajanje tega razpisa ukine. Na svojo spomenico dosedaj še ni dobila odgovora, pač pa je o tem vprašanju od verodostojne strani dobila obvestilo, da se omenjeni razpis ukine, ker ni v zakonu utemeljen. Generalna direkcija bo v najkrajšem času izdala točno pojasnilo, da so računi, čeprav so saldirani, zavezani samo taksi po tarifni postavki 34., ki znaša za račune do 100 dinarjev deset in za račune preko 100 dinarjev dvajset para.

v industrijskem odseku in menda tudi v trgovskem odseku oni minimum, ki se ne sme okrniti.

Enaka volilna pravica v odsekih ljubljanske Zbornice bo storila, da naša velika podjetja v njej ne bodo zastopana. Taka Zbornica ne bo nikdar mogla govoriti imenom našega trgovstva in slovenske industrije, niti v imenu onega slovenskega obrtnišva, ki se v težkem prizadevanju povzpenja do ugleda in veljave.

Po mojem mnenju ne more imeti slovenska industrija interesa na skupni Zbornici, ki je obsojena na neplodno strankarsko politično prerekanje.

Ce se uresniči načrti, kakršne napoveduje besedilo amandmana k finančnemu zakonu za leto 1927/28, potem se bo podrla ponosna stavba naše Zbornice. Denarni zavodi, velika trgovska podjetja, prevozna podjetja, rudniki in industrija, pa tudi važne obrtniške panoge se bodo strokovno organizirali v lastnih združitvah in njih centrale bodo imele svoj sedež izven Slovenije. Mi, ki hočemo napredek in blagostanje Slovenije, se protivimo takemu razvoju ali razkroju. Zato se bomo borili za ohranitev naše Zbornice in nadajamo se, da bomo preprečili katastrofo, ki tej Zbornici preti.

Predno pa pride do skrajnih posledic, hočemo apelirati na slovenske narodne poslance in na gospode ministre, ki so voljeni s slovenskimi glasovi. Velike nade stavljam v slovensko delegacijo narodne skupščine baš sedaj, ko zavzema ugledno mesto v kraljevi vladi in ko prodirajo žarki pomladnega solnca tudi v ubogo Slovenijo. Pozivljamo voditelje te delegacije, da pokličejo na odgovor slabe svetovalce, ki so insinuirali tako nesrečen načrt. Apeliramo na slovenske poslance, da v slednjem momentu obstanejo in da se spomnijo prevažnih nalog ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, katere je eden žlahtnih kamnov na preprostem ščitu Slovenije.

Občni zbor Gremija trgovcev v Ljubljani.

V torek zvečer se je vršil v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo občni zbor ljubljanskega gremija trgovcev. Občni zbor je otvoril gremijalni načelnik gosp. J. Gregorec, ki je v svojem otvoritvenem govoru pozdravil zastopnika obrtne oblasti g. komisarja dr. Čehuna, tajnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. I. Plessa, podnačelnika Zveze trgovskih gremijev g. E. Hienega, zastopnika pomočniškega zbora gg. Zemljčiča in Meličarja, ravnatelja gremijalne šole gosp. Gruma, zastopnika »Merkurja« tajnika g. V. Urbančiča in predsednika društva trgovskih potnikov gosp. Seljaka. Iz načelnikovega poročila posnamemo, da je imelo načelstvo v prejšnjem letu 12 odborovih sej, 5 sej eksekutive in dve seji šolskega odbora. Posebno pozornost se je posvečalo stanovski organizaciji in so se na pobudo gremijalnega načelstva ustanovile v okviru gremija sledeče sekcije: 1. Sekcija trgovcev s papirnimi in pisarniškimi potrebščinami. 2. Sekcija trgovcev s specerijskim blagom na drobno. 3. Sekcija trgovcev z deželnimi pridelki na drobno. 3. Sekcija trgovcev z deželnimi pridelki na debelo. 4. Sekcija trgovcev z modnim blagom. 5. Sekcija trgovcev z manufakturnim blagom na drobno. 6. Sekcija trgovcev z manufakturnim blagom na debelo. V kratkem se ustanovijo še druge sekcije. Veliko pozornost je posvečalo načelstvo tudi kreditnim vprašanjem; z vso energijo je nastopilo proti uveljavljenju novega zakona o pobijanju draginje, trudilo se je za olajšanje davčnih bremen, za osnivanje gospodarskega sveta itd. Izcerpno načelstveno poročilo je zbor soglasno odobril.

Tajnik dr. I. Pless je pozdravil zbor v imenu trgovske zbornice. Govoril je o gospodarskih razmerah in o depresiji, ki vlada na vseh trgih. Splošna stagnacija prizadeva velike skrbi gospodarskim krogom tudi drugod in je baš vsled tega pritisk inozemcev na naše trge še večji. Pred seboj imamo še nešteto odprtih vprašanj na carinskem, prometnem, davčnem in socialno-političnem polju. Treba bo napele pozornosti, da bomo zmagali vse težave. Naše stanovske organizacije, ki vrše težko obrambeno delo, čakajo še težje naloge, zato jih je treba vsestransko podpirati.

Nato je podal gremijalni tajnik g. L. Šmuc obširno tajniško poročilo, ki je porazdeljeno na naslednje izerpno izdelane odstavke, s kojimi se bomo po možnosti podrobneje bavili v prih. številki našega lista: I. Statistični pregled članstva: Gremij šteje 1407 članom napram 1336 v preteklem letu. II. Gremijalna trgovska šola je štela začetkom šolskega leta 1926/27 131 vajencev in 139 vajenk. Šola ima tri razrede s šestimi paralelkami, skupno devet razredov. Pouk se vrši v ponedeljkih in torkih popoldne od 2. do 6., ozir. od 2. do 7. ure. Gremijalna šola ima najboljši uspeh, uspevala bi pa še boljše, če bi imela večje državno podporo in ne bi stoneli vsi stroški na ramenih gremija. Prav dobro se je obnesel sklep, da se med šolskim letom vajencev ne sprejema več v šolo. III. Poštne in telefonske razmere so se v prejšnjem letu znatno zboljšale in je zaznamovati velik uspeh z otvoritvijo avtomatične telefonske centrale. IV. Inozemski pot-

niki postajajo vedno bolj nadležni ter je gremijalno načelstvo v zaščito legalne trgovine nešteto krat interveniralo. Kljub temu, da prinaša naše glasilo »Trgovski list« dosledno opozorila za kupujoče občinstvo, se kupuje še vedno naprej pri inozemcih v škodo našega trgovstva, tudi če ti prodajajo blago dvomljive vrednosti. V. Odpiranje in zapiranje obratov: Gremijalni sklepi o tem vprašanju so se predložili Zvezi trgovskih gremijev. Kakor vprašanju zapiranja in odpiranja obratov, gremij posveča svojo pozornost vprašanju nedeljskega počitka in praznikov. Obe vprašanji sta pereči in jih bo treba nujno urediti. VI. Poročilo o davčnih zadevah je zelo obširno in zanimivo in je bomo po možnosti v celoti priobčili v eni prihodnjih števil »Trgovskega lista«.

Izbrano tajniško poročilo je občni zbor soglasno odobril.

V odsolnosti pregledovalcev računov gg. Kolmana in Medena je tajnik Šmuc prečital nujno poročilo o pregledu knjig, ki so se našle v popolnem redu. Nato je g. tajnik Šmuc prečital proračun za leto 1927, ki izkazuje stroškov 138.720 Din, dohodkov pa samo 46.162 Din. Primanjkljaj v iznosu 92.558 Din se bo kril z gremijalno doklado. Občni zbor je proračun soglasno odobril.

Med samostojnimi predlogi sta bila dva predloga načelstva, ki sta se oba soglasno sprejela: 1. gremijalnim članom je prepovedano dajati društvom, organizacijam ali tudi posameznikom katersibodi darila. 2. V gremijalnem okolišu je držati kot obvezne praznike naslednje dni: 1. januar (Novo leto), 6. januar (Sv. trije Kralji), 19. marec (Sv. Jožef), Velikonočni ponedeljek, Binkoštni ponedeljek, Sv. Rešnje Telo, 29. junij (Sv. Peter in Pavel), 15. avgust (Vnebovzetje), 1. november (Vsi Sveti), 1. december (Praznik ujednjenja), 8. december (Brezmadežno spočetje), 25. december (Božič), 26. december (Sv. Štefan).

Nadalje je g. Sedlar stavil predlog, da bi se naj učni program gremijalne šole izpopolnil s tem, da bi se poučevalo srbohrvaški in nemški jezik. Po pojasnitvi, ki jih je dal ravnatelj gremijalne šole g. Grum, se je sklenilo, da se predlog odstopi šolskemu odboru.

G. Urbančič je interpeliral glede omejitve krošnjarstva. G. gremijalni načelnik Gregorc in tajnik dr. Pless sta mu dala tozadevne informacije.

Ker ni bilo drugih predlogov, se je načelnik g. Gregorc zahvalil navzočim za odziv in je zaključil občni zbor.

Slovenska konkurenca.

Naša gospodarska kriza se postopoma razvija v krizo konzuma, ki povzroča v našem poslovnem svetu vedno tršo konkurenco in vedno hujši boj za odjemalce. V tem oziru se z naglimi koraki bližamo razmeram v predvojni dobi. Boj za odjemalce v zvezi s pritiskom zunanje konkurence vpliva na cene naših obrtniških in industrijskih proizvodov. Pri sedanjih cenah pride na svoj račun samo oni, ki proizvedejo najbolj solidno in najbolj ekonomično. Kljub skrajno nizki ceni, ki pri visokih mezdah in prekomernih davkih komaj še omogočava obstojnost številnih obratov, si naš trg vendar vedno bolj osvaja prodirajo iz sosednjih pokrajin, pa tudi iz inozemstva, kolikor je tam produkcija mogoča pod ugodnejšimi pogoji nego pri nas. Pri tem prihaja v poštev razvada naših ljudi, ki dajejo večkrat ne glede na ceno in kvaliteto prednost tujim proizvodom. Pri naši razmeroma razviti obrtnosti si morajo naši obrtniki iskati novih tržišč s težkimi žrtvami, ker jim prevozní stroški, visoki davki in razna potovanja kratijo njihov itak že pičel zaslužek.

Kljub vsej krizi v prodaji pa nam ni padlo še nikdar na um, da bi v okviru države zahtevali kako carinsko zaščito za posamezne kraje. Spoštovali smo načelo proste konkurence in se mu pokoravali, čeprav v svojo škodo.

V borbi za obstojnost zadevamo pa

v drugih pokrajinah na velike težave. Že nepoznanje razmer na tujih tržiščih otežuje konkurenco, še bolj pa, vsaj na nekaterih krajih nesigurnost kredita. Naš podjetni obrtnik in industrijec je vzel tudi ta riziko na svoje rame, šel je s svojimi produkti, obremenjenimi z visokimi davki, na tuja tržišča. Večkrat je uspel, večkrat pa tudi ne.

V zadnjem času se stavijo našemu podjetništvu v drugih pokrajinah vedno večje zapreke. Za nekaj signalov proti našemu gospodarstvu je smatrati članek, ki ga je pod naslovom »Konkurenca« priobčil zagrebški »Jugoslovanski Lloyd«. Članek navaja pri tožbe obrtnikov iz Zagreba, ki zahtevajo za zaščito pred slovensko konkurenco zvišano uvoznino za slovenske proizvode, omenja pa hkrati tudi nerazpoloženje, katero se napram slovenskemu gospodarstvu opaža v Vojvodini. »Ti pojavi,« pravi članek, »nam kažejo, da obstoji vsa nesreča v tem, da nismo dosedaj nikdar imeli gospodarskega programa, ki bi celotnemu gospodarstvu, a tudi posameznim mestom in krajem določal vsaj v glavni smeri razvoj in gospodarsko podjetnost. Pri nas se ni mislilo, da je treba tudi v gospodarstvu ustvariti neko harmonijo in da mora brez harmonije priti do takih neljubih in negospodarskih pojavov.«

Članek v svojih izvajanjih ne zahteva nič več in nič manj nego racionalizacijo našega podjetništva. Pri sedanjih itak težkih prilikah o preureditvi podjetnosti v naznačenem smislu za dogleden čas ne more biti govora. Med tem se moramo zadovoljiti s sedanjim ustrojem podjetništva in se držati načela proste konkurence. To je za sedanje čase edini izhod, ako nečemo povzročiti perturbacij v gospodarstvu, ki bi bile lahko usodnega pomena za naš gospodarski razvoj. Potrebna nam je primerna zaščita pred inozemsko konkurenco. Samo ta bo pospešila naš gospodarski razvoj, ne pa carinske meje v notranjosti. V notranjosti države pa naj velja načelo proizvodnje kvalitetnih izdelkov pri najekonomičnejšem izrabljanju sirovine. Če je slovenski obrtnik že davno uvidel, da je edino to načelo zdravo, naj se mu ne zameri. S časom bodo morali to uvideti tudi drugi, ki iščejo danes zaščito za kitajskimi zidovi.

Gonjo proti slovenskemu gospodarstvu, ki se izraža v praznem strahu pred slovensko konkurenco in ima prozoren namen ustvariti umetno nerazpoloženje napram našemu podjetništvu, za danes samo registriramo s svarilom, naj bi bili oni, ki so jo začeli, oprezní, ker bi sicer morali sami nositi težke posledice te nesmotrne akcije, ki utegnejo zadeti nje močnejše nego nas.

Pomirljiva vest glede slovenske konkurence v Zagrebu.

O vprašanju povišanja mestne tlakarine v Zagrebu, ki so jo zahtevali zagrebški mizarji v zaščito pred zunanjo, predvsem slovensko konkurenco, se je razpravljalo na posebni anketi, ki se je vršila v ponedeljek pri zagrebški trgovski in obrtniški zbornici. Na anketi, ko je vodil zbornični predsednik g. Arko, je podal v imenu mizarjskih mojstrov obširen referat g. Vidakovič, ki se zdi iniciator te akcije. Povdaril je, da se je v zadnjem četrtletju dalo mizarjskim obrtnikom izven Zagreba za 4 milijone dinarjev del. Ako bi se ta dela zagotovila domačim obrtnikom, bi bili zagrebški mizarji dobro zaposleni, ne da bi bili s tem obremenjeni meščani, razen gradbenikov. Podpredsednik zbornice g. arh. Carnelutti je v daljšem govoru, na podlagi številčnih podatkov dokazal, da je bojazen zagrebških obrtnikov neosnovana. On sam je nedavno razpisal dela za neko stavbo, pa so bile ponudbe slovenskih obrtnikov prav neznatno cenejše od zagrebških. Zagreb se ne sme obdati s kitajskim zidom. V notranjosti države naj vlada prosta izmenjava dobrin. S tlakarino ne bodo zagrebški obrtniki dosegli svojega namena. Naj bi, zagrebški obrtniki, je svetoval g. Carnelutti, raje zahtevali pocenitev pogonske stru-

je in naj bi raje mestna občina oprostila mizarje gotovih dajatev. V imenu hišnih posestnikov se je izjavil proti tlakarini g. Ebrič. Zastopnik mesta g. Podhorsky je govoril za zvišanje tlakarine.

V imenu Zveze trgovcev je g. dr. Arnič izjavil, da bi imelo zvišanje tlakarine škodljive posledice in da bi se s tem ustvaril nevaren precedens. Zveza trgovcev je proti zahtevi mizarjev.

Tajnik Zveze industrijev g. Bauer se je v imenu Zveze industrijev izjavil proti vsakemu povišanju tlakarine in je to svojo izjavo tudi podrobneje utemeljil.

Proti povišanju je bil tudi zastopnik Zveze gradbenikov g. Kavčič, ki je na podlagi konkretnih primerov dokazoval, kako neutemeljena je zahteva mizarjskih obrtnikov.

Ob koncu je predsednik g. Arko reasumiral vsebino izvajanj ter je pozval zastopnika mizarjev, da predloži pismeno predstavko, ki bo odposlana mestni občini.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so se, razen zastopnika mestne občine, izjavili vsi zastopniki najrazličnejših organizacij proti temu res nevarnemu predlogu mizarjskih obrtnikov. Upamo, da bo trezno mnenje, ki je vladalo na anketi, preprečilo tudi obrtnike v drugih krajih, kamor se je zanesla agitacija proti slovenski konkurenci, da je to nesmiselno, da ne more voditi do zaželenih ciljev, pač pa zna povzročiti trenja, ki utegnejo imeti zelo škodljive posledice naša za iniciatorje takih akcij.

OBREMENITEV SLOVENIJE V L. 1926. Z OKRAJNIMI IN OBČINSKIMI DOKLADAMI.

V letu 1926. so se pobirale na neposredne davke občinske in okrajne doklade od 50 do 100% v 58 davčnih občinah, od 100 do 200% doklade v 115 občinah, do 300% v 248 davčnih občinah, do 400% v 280 občinah, do 500% v 362 občinah, do 600% v 314 občinah, do 700% v 239 občinah, do 800% v 187 občinah, do 900% v 123 občinah, do 1000% v 97 občinah, do 1200% v 106 občinah, do 1400% v 16 občinah. Najvišje doklade so se v l. 1926. pobirale v ljubljanski oblasti v davčni občini Vinji vrh v okraju Črnomelj, kjer so znašale 1750%, v mariborski oblasti pa v občini Virštajn (kozjanski okraj), kjer so znašale 1995 odstotkov. Okrajne doklade so se pobirale v vseh okrajih, občinske pa se niso pobirale v 281 občinah na hišno-najemni davek, v 109 občinah pa se sploh niso pobirale. Doklade so se pobirale na bivšem Kranjskem na neposredne davke po 8.450.937 Din in so znašale 18.280.559 Din, na bivšem Štajerskem in Koroškem so od neposrednih davkov po 8.488.779 Din znašale 24.377.989 Din, v Prekmurju pa na 493.909 Din neposrednih davkov 877.157 Din. Na bivšem Kranjskem so znašale doklade povprečno 216%, na bivšem Štajerskem in Koroškem povprečno 287% in v Prekmurju 176%, v vsej Sloveniji pa povprečno 250%.

OBRTNA BANKA IN NJENO POSLOVANJE.

Upravni odbor Obrtne banke je imel v ponedeljek drugo sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da pričetna centrala v Beogradu in glavna podružnica v Zagrebu poslovali s 1. majem t. l. Delokrog centrale in zagrebške podružnice je razdeljen začasno tako, da bodo spadali kraji

onkraj proge Osijek—Vinkovci—Jadran v delokrog centrale, kraji tostran omejene proge pa pod zagrebško podružnico. Politična razdelitev države ne more vplivati na poslovanje centrale in podružnic. Sklenjeno je bilo, da bo znašala obrestna mera za poedine obrtnike 10 odstotkov, za obrtniške zadruge pa 8 odstotkov. Razmeroma visoka obrestna mera je bila določena zato, ker bo imela banka spočetka velike stroške. Pozneje se bo obrestna mera primerno znižala. Člani upravnega in nadzornega odbora, kakor tudi člani poslovnega odbora glavne podružnice ne morejo tekom enega leta jemati kreditov niti podpisovati menic, ki se eskontirajo pri Obrtni banki. Člani poslovnih odborov bodočih podružnic bodo mogli dobivati posojila samo pri centrali v Beogradu. Do ustanovitve novih podružnic v Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu in Splitu bosta dajali kredite centrala v Beogradu in glavna podružnica v Zagrebu. Podružnica v Ljubljani se otvori kot prva in sicer koj po otvoritvi centrale v Beogradu.

Zborovanje trgovcev v Šmarju.

Trgovski stalež v področju sreskega poglavarstva Šmarje pri Jelšah je bil do nedavnega časa precej desorganiziran. Nekateri trgovci v posameznih okrajih so bili organizirani v skupnih obrtniških zadrugah, trgovci v šmartnem okraju so člani sreskega gremija trgovcev v Celju in trgovci v kozjanskem okraju so spadali pod gremij v Brežicah, tako da je sreski poglavar v Šmarju imel prav težko stališče z dodelitvijo članov trgovcev k pristojnim zadrugam. Tem razmeram je veliki župan mariborske oblasti želel napraviti konec s tem, da je nameraval za področje tega sreskega poglavarstva ustanoviti popolnoma samostojen gremij. Pogajanja s tedanjim gremijem trgovcev za politični okraj Celje, kolektivno zadrugo v Rogatcu in Rogški Slatini, kakor tudi z brežiškim gremijem, ki so trajala skoro dve leti, so deloma ugodno izpadla. Samo brežiški gremij se je radi kozjanskega okraja ustanovitvi uprl, ker je mnenja, da imajo člani kozjanskega okraja bližje v Brežice nego v Šmarje. To je pa za sedaj še odprto vprašanje, na katero se že o priliki vrnemo. Kljub temu, da je ideja, posamezne trgovske in obrtniške zadruge organizirati po srezih, prav umestna in bi bilo le-želeto, da se organizacije priključijo načrtu, je vladalo med trgovstvom v šmarskem srezu napram taki ustanovi nekaka desinteresiranost. Radi tega je veliki župan kratkoma odločil, da se ima v najkrajšem času sklicati ustanovni občni zbor in za to imenoval poseben pripravljalni odbor. Pripravljalni odbor je sklical za 16. t. m. ustanovni občni zbor »trgovskega gremija za srez Šmarje«, ki se je vršil v restavraciji g. Maksa Gradta v Šmarju. Od 300 vabljenih trgovcev, kramarjev, branjevcev itd. se je vabilu pripravljalnega odbora odzvalo le 35. Zborovanje je otvoril g. Forjan Gajšek, kot najstarejši med navzočimi, s predlogom, da se izvoli predsednik zborovanja. Zbor je soglasno izvolil g. Gajška predsednikom. Predsednik se je nato zahvalil za zaupnico, pozdravil navzoče, kakor tudi tajnika sreskega gremija trgovcev iz Celja g. Vebleta kot gosta ter v kratkih besedah razložil namen zborovanja. Ko je stavil predlog za prehod na dnevni red, se je oglasil g. Golič Franjo ter je predložil izjavo šmarskih trgovcev, v kateri le-ti zahtevajo, da ostanejo pri sreskem gremiju trgovcev v Celju in to iz praktičnih in ekonomskih razgov. Na to izjavo je predsedujoči otvoril prosto debato. Kot prvi je dobil besedo g. Veble, tajnik gremija, ki je navzočim v daljšem in stvarnem poročilu razložil velike važnosti take ustanove, ki je edino pozvana, da ščiti interese svojih članov in pospeši razvoj trgovine. Predpogoj za ustanovitev gremija je, da se člani načelstva, ki bodo izvoljeni v odbor, zavedajo težkih nalog in dolžnosti, ki so v zvezi z namenom gremija za dosego stavljenih ciljev. Od načelstva se zahteva delavnost in požrtvovalnost in če se te lastnosti pogrešajo, je taka organizacija članom le v breme in oviro. Poročevalec je razpravljal tudi o detaljih ter naglašal, da ni gremij samo za

to tu, da drži evidenco članov, pobira razne pristojbine, podpisuje učne pogodbe in spričevala, temveč bavi se ima z drugimi obče koristnimi gospodarskimi vprašanji in to v pretežnem delu z davčnimi, železniško-tarifnimi, carinskimi in sploh z vsemi vprašanji državnega gospodarstva. Da more gremij točno vršiti te naloge, je predvsem potrebno, da si uredi dobro pisarno, ki bo opremljena z vsemi potrebnimi pripomočki. Če pisarna nima potrebnih sredstev na razpolago, se od nje ne sme zahtevati, da bi delala tako, kot bi to bilo železi. Tozadevno jim je g. Veble predložil načrt o načinu organizacije dobre pisarne in proračun stroškovnika, ki je vseboval najnujnejše postavke, omejene na minimum. Apeliral je na navzoče, da se naj iz kolektivnih zadrug izločijo in strnejo skupno v eno falango in svojo lastno strokovno zadrugo, od katere imajo zanesljivo pričakovati, da bo interese trgovstva uspešneje ščitila, kot jih pa ščitijo skupne obrtne zadruge.

Po končnem tajnikovem poročilu se je razvila ostra in obširna debata. Eni so zastopali mnenje, da je boljše, če ostanejo organizirani v kolektivnih zadrugah, drugi so bili za samostojen gremij. Nekateri so pa sklenili, da se strnejo skupno v eno falango in pristopijo solidarno k sreskemu gremiju trgovcev v Celju. Na vsa mogoča vprašanja je moral g. Veble navzočim odgovarjati s potrebnimi pojasnili. Po poldrugourni debati se je situacija spremenila v toliko, da so navzoči zastopniki raznih okrajev, razven onih iz kozjanskega okraja, stavili predlog za izločitev iz kolektivnih zadrug in solidarni pristop k Sreskemu gremiju trgovcev v Celju.

Predlog je bil nato soglasno sprejet. Ustanovitev samostojnega gremija trgovcev za šmarski srez je postalo tedaj brezpredmetno. Zahtevalo se pa je, da skliče tajnik za slatinski, za rogaški in za šmarski okraj in to za vsak okraj posebej mesečno enkrat sestanke, na katerih naj bi poročal o vsemu, kar bi utegnilo interesirati člane.

Zastopniki kozjanskega okraja so izjavili, da ostanejo pri brežiškem gremiju, četudi bi se v Šmarju ustanovil poseben gremij.

Zborovanje je predsedujoči g. Gajšek Florjan nato zaključil z zahvalo za udeležbo.

MEDNARODNA ŽITNOTRGOVSKA KONFERENCA.

V razgovoru z dopisnikom lista »Chicago Tribune« je dal ogrski ministrski predsednik grof Bethlen nagib za ousnovanje mednarodne gospodarske konference za trgovino z žitom. Dejal je: »Od vlade v Washingtonu nameravana pomoč za ameriške farmerje stiske evropskih kmetov ne bo zmanjšala. Amerika hoče preveč prideltka v U. S. A. pokupiti in ga prodati v inozemstvo. To bi na evropski trg zelo slabo vplivalo in bi prav močno škodovalo evropskim agrarnim deželam. Danes je postalo poljedelstvo na vsem svetu srečkanje. Milijone izdajamo za semena in nič ni bolj negotovo kot vrednost letine. Poljedelstvu grozi pogibelj. Ne vidim nobene ovire, zakaj ne bi mednarodna zveza narodnih gospodarjev izdelala pravila za ureditev cen in za razdelitev preveška letine. Zato bi konsum in produkcija žita nič ne trpela. Ogrska bi z veseljem sodelovala, če bi prišlo do takšnega mednarodnega dogovora.«

OGRSKI DENARNI TRG.

Dosedanja denarna likvidnost na Ogrskem je ponehala, občine in avtonomije so dvignile za investicijske svrhe določene zneske pri bankah in so mobilizirale na ta način približno 40 milijonov pengö. Vsled tega so se zaloge pri bankah zelo skrčile, ponudba denarja se je znižala in ne doseže več višine povpraševanja. Banke so zelo rezervirane, deloma vsled zmanjšanja likvidnih sredstev, deloma pa zato, ker pričakujejo zvišanja obrestne mere in bi na ta način obstoječo glavnico lahko više obrestovale. Tudi inozemske kreditne ponudbe so ponehale. To zopet je posledica rezerviranosti inozemskih bank in pa dvigajoče se tendence v obrestnih merah inozemstva. Na Ogrsko prihajajoče ponudbe z zvišano obrestno mero se ogrskemu gospodarstvu ne splačajo.

Trgovcem z železnino in mešanim blagom!

Za bližajočo pomladansko in letno sezijo boste potrebovali vsakovrstnih

Žičnikov in žice

žgane ali svetle, dalje kolarnike, žičnike za strešno lepenko, brezglavnike, ščelarje, tapetnike, štukaturnike, londonerje, poveznike z pol kroglo glavo, kotnike z zarezo, sponke, cvikoyce in drugovrsne strojne žeblice, katere Vam najhitreje in najceneje ter pod najugodnejšimi pogoji dobavi iz skladišča, najstarejša domača tovarna

SIMON PIRC, KROPA

Pišite takoj danes dopisnico in navedite približno letno potrebo, nakar prejmete cenik in najnižjo ponudbo! - Razpošiljam že od 100 kg naprej! Ako v Vaši trgovini ne prodajate tega artikla, uporabite ugodno priliko in upeljite tudi žičnike in žice, ki so skoro dnevna potreba Vaših odjemalcev.

Trgovina.

Honorarni konzul Švedske v Beogradu. Švedska vlada je imenovala za svojega honorarnega generalnega konzula v Beogradu g. Geza Stuksa, ravnatelja Agrarne komercijalne banke, in mu je naša vlada že dala eksekvato.

VIH. vzorčni sejem v Milanu se vrši od 12. do 27. aprila t. l. Italijanska vlada je pooblastila svoje konzule v inozemstvu, da dovolijo posetnikom velesejma potna viza proti polovični taksi.

Novi srbski glasevi glede prisilne poravnave. »Niški Glasnik« priobčuje v svoji številki od 27. marca uvodnik trgovca iz Niša, koji nam pojasnjuje razpoloženje gospodarskih krogov iz notranje Srbije napram beograjski čaršiji. V članku se govori o potrebi zopetne uvedbe prisilne poravnave in se med drugim pravi: »Čitam, da je beograjsko trgovsko udruženje dvignilo alarm proti poravnavi. Danes se buni, a ko so vsi veleprodajalci - grosisti prenapolnili svoja skladišča z blagom, osobito manufakturo, in ko so videli, da se jim bliža sigurnen polom, razpršili so se kakor besni po trgih, kot prijatelji detajlistov, kojim so vsiljevali blago na vse kripcje. Niti eden podeželskih trgovcev se ni mogel rešiti teh »prijateljev«, ki so bili vedno najbolje poučeni, kedaj bo blago padlo in kedaj ga je treba vsiliti odjemalcem. Lovili so na razne načine. Videli sem, kako so pripravljali celo večerje v posameznih trgih, kamor so vabili podeželske trgovce, samo, da so oddali svoje blago. A sedaj, v najhujši krizi, kričijo brez milosti: Denar, denar in denar! Nimajo prav nobenih ozirov do svojih odjemalcev, ki so jih rešili bede, ker če bi blago ne oddali, bi zgubili milijone. A tako so prevladali vso škodo na podeželske trgovce, koje so zavezali potom menic in koje preganjajo sedaj brez milosti, ne da bi imeli pri tem ozirov niti do svojih klientov, niti do konsumentov.«

Industrija.

Ameriška avtomobilna industrija. — Zadnja izredna slabost na newyorški borzi je bila posledica pričenjajoče se krize v avtomobilni industriji, ki je nadaljevala z znižanjem cen. Dalje so govorili, da bodo različne manjše avtomotvarne vsled spojitve izginile kot samostojna podjetja. Delnice General Motors Co. so izgubile po 7 dolarjev. Zelo neugodno je vplivalo poročilo, da bo znani velešpekulant in avtoindustrijec Durant pustil kupčijo na borzi ter da se bo posvetil izključno le izvršitvi svojega gradbenega programa v avtoindustriji. Borza misli, da pomeni ta sklep začetek velikega boja v avtomobilni industriji in bo šlo za to, kdo bo avtomobile ceneje prodajal. Da se vrši v ameriški avtomobilni gradbi sploh velik preokret, smo videli že v dejstvu, da producira General Motors Co. že več kot Ford, ki mu svoj čas ni mogel nihče blizu.

Promet.

Italijanska plovba. V New Yorku se vršijo priprave za najetje velikega posojila na račun italijanskih plovbnih družb. Posojilo bo znašalo 12 milijonov

dolarjev, ki jih bodo v New Yorku podpisali, in pa 1.600.000 funtov, ki jih bodo na Angleškem podpisali. Dolarsko posojilo bo imelo 2 seriji; prva serija 4.500.000 dolarjev bo šla na deset let, ostanek na 20 let. Tudi posojilo v funtih bo imelo 2 seriji; 500.000 funtov na deset let, 1.100.000 funtov na 20 let. Obe posojili bosta 7 odstotni.

RAZNO.

Zaposlitev inozemskih delavcev v Turčiji. Po poročilu ministrstva inostranih del postaja zaposlitev inozemskih delavcev v Turčiji z dneva v dan težja, ker je splošno stremljenje, da se trgovino in industrijo nacionalizira in da se mora pri tem zaposliti v prvi vrsti samo domače delavne sile. Ker ni v Turčiji kvalificiranih delavcev, obstoji še mogočnost zaposlitve inozemskih kvalificiranih moči, vendar je neobhodno potrebno, da si vsakdo že prej s pogodbo zagotovi zaposlitev, ker bi sicer mogel doživeti največje neprijetnosti.

Avstrijsko državno gospodarstvo. — »Mitteilungen der Oesterreichischen Nationalbank« poročajo, da se je zaključilo lansko leto državnofinančno bistveno ugodneje, kot so pričakovali in preračunili. Proračun je izkazal za leto 1926 724.3 mil. šilingov izdatkov in 760.2 mil. šilingov dohodkov, iz česar bi bil moral rezultirati prevešek 35.9 mil. šilingov. V resnici je bilo pa izdatkov za 120 milijonov več kot so bili preračunjeni, in so dosegli višino 844.6 mil. šilingov. Še bolj so se pa pomnožili dohodki, za 189 milijonov, na 949.4 mil. šilingov. Iz tega je sledil prebitok 104.86 mil. šilingov. Za investicije je bilo preračunjenih 157.7 milijonov, izdali so pa zanje samo 135.58 mil. šilingov. Pri zveznih obratih so računili z netopodporo 49.1 milijonov, podprli so jih pa samo s 40.7 mil. šilingov. Iz vsega vidimo, da je finančnogospodarski zaključek lanskega leta prav ugoden.

Zaključki letine v Avstriji. Letina v Avstriji je že dosegla izmero leta 1913. in jo je deloma tudi že prekoračila. Pridetek pšenice v lanskem letu z 2.710.000 met. stoti ni več daleč za letom 1913. Kakšen je napredek, se najbolj vidi iz primerjanja z letom 1919, ki je dalo samo 1.390.000 met. stotov pšenice. Rž je dala pred vojsko 6 milijonov meterskih stotov, lani pa 4.910.000; tudi tukaj zaznamujemo napram letu 1919 velik napredek, kajti v tem letu je znašal pridelek samo 2.290.000 met. stotov. Ječmena je bilo pa lani izredno veliko, 2.150.000 stotov, leta 1913 samo 1 milijon 790.000 met. stotov. Krompirja so pridelali pred vojno 15 milijonov stotov, lani 13.900.000 stotov. Sladkorne pese je bilo lani več kot leta 1913, 4.520.000 in 4.030.000 met. stotov. A pri vseh vrstah — razen pri ječmenu in ovsu — opazujemo nazadovanje napram letu 1925, ki je bilo pač prav posebno dobro. Posebno veliko vlogo v letini Avstrije igra Burgenland.

Po svetu. — Ostra angleška nota je imela to posledico, da je ruska trgovska organizacija takoj dvignila svoj denar, naložen pri raznih angleških bankah.

Nato so ti zavodi odpovedali kontokorentne kredite Rusiji, ki so jih že dolgo časa redno dajali. In sedaj je ruska trgovska organizacija dala na tihem svoje depozite zopet nazaj v banke. — Od 100 milijonskega 10 odstotnega notranjega ruskega posojila je 80 odstotkov že podpisanih. — Nemški premogovni industriji se je posrečilo, da je dobila v hudem konkurenčnem boju z angleškim premogarstvom veliko naročilo za Italijo, 400.000 ton koksovega premoga, po 22 šil. in 6 pence za tono. Nemška ponudba je bila za tri do štiri šilinge pod angleško. — Vsepoljski sindikat železnih tovarn, ki poteče 31. maja t. l., so podaljšali za eno leto, do 1. junija l. 1928. — Poljskosovjetska trgovska družba »Sovpoltorg« je dobila od sovjetske vlade dovoljenje za uvoz večjih množin blaga, zlasti cinka, parafina, galanterijskega blaga, cigaretnega papirja itd. — Nemci sladkornega davka ne bodo znižali; državni finančni minister je dejal, da finančni položaj tega ne dopušča. — Ogrsi si zelo prizadevajo, da bi del češkoslovaškega tranzitnega prometa prevedli čez svoje ozemlje, in imajo upanje, da se bo zadeva ugodno rešila. — Francosko pristanišče Le Havre hočejo izgraditi za največje morsko pristanišče Francije za promet s Severno in z Južno Ameriko. Napravili bodo pomole za pristajanje največjih potniških parnikov, napravili bodo skladišča premoga in petroleja, večja kot kjerkoli drugod na kontinentu. Napravili bodo 600 metrov dolgo ladjedelnico z globino 14 metrov in bosta lahko v njej naepkrat dve ogromni ladji v izmerah »Majestic« in »Leviathan«. Stroški so preračunjeni na dva milijona funtov, in jih bodo krili francoski, angleški in ameriški kapitalisti. — V novem londonskem hotelu May Fair imajo avtomatični umivalni aparat, ki umije in obriše v 1 uri 8000 kroznikov. — V preteklem tednu je odšlo iz splitskega pristanišča 12 parnikov s 7000 tonami cementa in lapora. — Na jugoslovanskem avtomobilnem trgu dobimo v prvi vrsti ameriške in francoske izdelke. Med avstrijskimi tvrdkami sta najvažnejša dobavitelja Daimler in Steyr. Avstrijski avtomobili kljub izborni kvaliteti ne gredo izpod rok; za severne kraje Jugoslavije so pretežki, za južne so predragi. Več najdeš italijanskih avtomobilov. Leta 1925. je prodala Amerika v Jugoslavijo 38% vseh nakupljenih avtomobilov, Francija 34, skupaj torej ti dve 72% ali skoraj tri četrtine; Italija je prodala 21%, Nemčija 4, Češka in Anglija po 1%, ostali odstotek se je porazdelil med različne druge države. — V Prusiji so napravili lani 130.000 novih stanovanj. — Brazilska trgovska bilanca ni posebno ugodna; zlasti je nazadovale eksport in sicer v prvi vrsti eksport zmrznjenega mesa in surovega bombaža. Neugodni gospodarski položaj je označen po velikem številu konkurzov in poravnay, zlasti v državi Sao Paulo. Bodočnost je prav rjeasna, posebno še, ker nihče ne ve, kakšne posledice bo imela valutna reforma, s katero pričnejo ta teden. — V drugem branju je prejel angleški parlament filmsko zakonsko predlogo, ki varuje angleško filmsko industrijo pred ameriško konkurenco, ki pa seveda obenem z izločenjem ame-

riških filmov zmanjšuje obisk kina in škoduje manjšim podjetjem. Največji angleški producent filmov je družba Ostrer Brothers. Kapital, ki razpolaga z njim ta družba in njene podružnice, znaša 2.500.000 angl. funtov. — Bosanska industrijska in trgovska banka v Sarajevu izkazuje 3.802.000 Din čistega dobička. Dividenda bo 12 odstotna, rezervni sklad 6.500.000 Din.

Gospodarske vesti. — Nemško-angleška pogajanja o vstopu Anglije v jekleni kartel so pred zaključkom. Gre še za kvoto. Anglija zahteva 10 milijonov ton; najvišja dosedanja ponudba kartela, sloveča na drugi računski metodi, je bila 9 in pol milijona ton. — Nova tarifna konferenca glede tarifne vojske med Hamburgom in Trstom se bo ob udeležbi prizadetih držav vršila poleti. — Italijanska kemična industrija se bo združila v kartel; vlada pospešuje ta načrt z vsemi močmi. — Stanje posevkov v Rumuniji je letos splošno manjše kot lani; pšenica izkazuje 3.078.000 ha v letu 1925 in 2.578.000 v jeseni 1926, rž 272.000 in 240.000, ječmen 108.000 in 104.000. — Letošnji vzorčni sejem v Poznanju na Poljskem se bo vršil od 1. do 8. maja. Poljedelsko banko na Poljskem bodo močno ojačili in bodo v to svrhu najeli obligacijsko posojilo v znesku 60 milijonov zlatov. — Leta 1925 je bilo na Poljskem 519 konkurzov, lani pa samo še 300; 97 jih je prišlo na industrijska podjetja, 192 na trgovske tvrdke, 11 pa na kreditne zavode. — Angleško-ameriška finančna skupina je predložila turškemu trgovskemu ministru načrt za izkoriščanje turških zemskih zakladov. Če bo načrt sprejel, bo udeležena pri financiranju z velikim zneskom tudi Turčija sama. — Zastopniki jeklenega kartela so se posvetovali v Bruslju o ustanovitvi mednarodnega prodajnega urada. — Rumuni so si izdelali spet novo carinsko tarifo. — Štrajk v tekstilni industriji v Lodzu je končan in se je z delom že spet pričelo. — Položaj avstrijske tekstilne industrije se stalno boljša in delajo nekateri obrati že s 75 odstotno kapaciteto, kar je veliko več kot lani. — Ekspert steklenic iz Čehoslovaške se je gibal v zadnjih dveh letih med 40 in 45 milijoni kosov. V nasledstvene države gre kljub dobri kvaliteti češkega blaga malo steklenic, ker so si ustvarile te države lastno tozadevno industrijo. — Cene surovega železa za mesec april so pustili Nemci nespremenjene. — Velika budimpeška konfekcijska tvrdka V. Preßburger je zašla v plačilne težkoče; aktiva znašajo 160.000 pengö, pasiva 180.000. Poravnalna kvota se bo gibala med 60 in 65 odstotki. Tvrdka si je nabavila velike zaloge blaga in jih ni mogla pravočasno mobilizirati. — Nemški in angleški industriji se bodo na koncu aprila zopet sestali. Poleg drugega bo na dnevnem redu tudi vprašanje nadzorstva tvorbe cen in pa vprašanje zunanje trgovine. — Ogrski finančni minister je dovolil, da najame mesto Budimpešta posojilo v znesku 20 milijonov dolarjev. Posojilo se bo porabilo za investicijske namene. — Nemške tovarne bazalta so se združile v interesno skup-

nost. Podjetje obsega vse merodajne tovarne. Zaposlenost bazaltne industrije je sedaj prav dobra. — Filmska družba Kodak Ltd. v Londonu si je zagotovila delniško večino francoske filmske družbe Pathé Cinéma in bo napravila sedaj novo družbo z imenom Kodak Pathé. Kodak Ltd v Londonu ima 250.000 funtov delniške glavnice in je pravzaprav podružnica velike ameriške družbe Eastman Kodak. — Guverner Francoske banke je prišel v London, da se pogovarja tam z guvernerjem Londonske banke o dogovoru, ki sta ga sklenili obe banki v letu 1923. — Mednarodna banka v Amsterdamu je zvišala svojo glavnico za 2 milijona hol. goldinarjev na 16 milijonov goldinarjev. — Angleži in Francozi so cene surovega železa znižali. — Banque de Bruxelles izkazuje 34 in pol milijona frankov čistega dobička, napram 29.2 mil. fr. v lanskem letu. Dividenda bo 12 odstotna, lani je bila 11 odstotna. — V ogrskih gospodarskih krogih je zelo presenetila vest, da je družba Fanto zaključila z deficitom. — Nemška državna banka se pogaja z velebankami o spremembi nekaterih točk pri napravi bančnih bilanc.

ZAVAROVALNI PRISPEVKI PRI OKROŽNEM URADU ZA ZAVAROVANJE DELAVCEV.

Na okrožni urad za zavarovanje delavcev se vlagajo pogosto vprašanja glede višine zavarovalnega prispevka, ki ga sme delodajalec odtegniti delojemalcu od zaslužka. Vsled tega opozarja okrožni urad, da sme delodajalec v celoti odbiti nameščencu od njegove plače tedensko kot prispevek za bolniško zavarovanje, borzo dela in delavsko zbornico:

Pri dnevnem zaslužku Din:	Odpade na delavca prispevek Din:
na 2.50 (I.)	0.38
od 2.50 do 3.— (II.)	0.47
od 3.— do 3.60 (III.)	0.57
od 3.60 do 4.40 (IV.)	0.69
od 4.40 do 5.40 (V.)	0.85
od 5.40 do 6.60 (VI.)	1.14
od 6.60 do 8.— (VII.)	1.38
od 8.— do 9.60 (VIII.)	1.66
od 9.60 do 11.60 (IX.)	2.—
od 11.60 do 14.— (X.)	2.41
od 14.— do 16.80 (XI.)	2.90
od 16.80 do 20.— (XII.)	3.48
od 20.— do 24.— (XIII.)	4.14
od 24.— do 28.80 (XIV.)	4.97
od 28.80 do 34.— (XV.)	5.97
od 34.— do 40.— (XVI.)	7.04
od 40.— do 48.— (XVII.)	8.28
od 48.— dalje (XVIII.)	9.94

V oklepajih so označeni mezdni razredi.

Ako hočemo dobiti na podlagi gornjega pregleda dnevni prispevek delojemalca v vsakem posameznem razredu, delimo navedene vsote s 6. Če pa tako dobljeno vsoto množimo z delovnimi dnevi v mesecu, dobimo mesečni prispevek. Prispevki se računajo za vse delovne dni in praznike v mesecu, izvečmi nedelj. Pri računanju prispevkov se končne vsote od 4 zaokrožijo navzdol, od 5 do 9 pa navzgor.

V zaslužek v svrhu odmere zavaroval-

nih prispevkov se računajo le prejemki za redni delovni čas.

Prispevek za nezgodno zavarovanje odpade v celoti na delodajalca.

Iz naših organizacij.

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev v Celju naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celju in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent zbornice v torek dne 5. aprila t. l. od 8. do 12. ure predpoldne v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. (poslopje carinarnice) v Celju, Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele kako pojasniti ali svet o zadevah, katere zastopa zbornica, se vljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

Nakupna, prodajna in izvozna zadruga v Grobelnem, r. z. z. o. z. s sedežem v Mestinju ima v nedeljo, dne 10. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih gostilne Cverlin v Mestinju izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Sklepanje o likvidaciji zadruge v smislu § 29. zadržnih pravil. 2. Izvolitev likvidatorjev. 3. Odobritev sklepov, sprejetih na sestanku zadržnikov dne 12. januarja 1927. 4. Sklepanje o načinu postopka proti članom, ki se protivijo sklepom, sprejetim na sestanku zadržnikov dne 12. januarja 1927. 5. Slučajnosti.

Gremij trgovcev za polit. okraj Slovenjgradec in Prevalje je razposlal svojim članom pravilnik, ki vsebuje naslednja določila, po katerih se imajo vsi trgovci brez izjeme ravnavati:

1. Delovni čas v trgovinah. V smislu navedbe ministrstva za trgovino in industrijo, traja delovni čas 10 (deset) ur dnevno v vseh obratih trgovine. Opoldan je najmanj eno uro odmora držati. Trgovine se ne smejo pred 7. uro zjutraj odpreti in se morajo ob 7. (19.) uri zvečer zapreti. V mestih in trgih je trgovcem na prosto dano, da se med seboj sporazumejo ter določijo čas odpiranja in zapiranja trgovin, kakor tudi čas opoldanskega odmora. Fakulten delovni čas v trgovinah pa ne sme 10 ur dnevno presegati. Vsako spremembo delovnega časa je v smislu § 96 d. obrtnega reda gremiju trgovcev v Slovenjgradu naznaniti. Vsak prestopnik po tej naredbi je v smislu § 24 gremijalnega pravila in v smislu obrtnega reda do Din 300— kaznjiv.

2. Trgovsko pomožno osobje. V smislu § 5 gremijalnega pravila (§ 79 obrtn. reda) je vsakega trgovca dolžnost, da vsako izpremembo svojega pomožnega osobja v roku 8 dni gremiju trgovcev prijavi.

V prijavi pri vstopu v službo je sledeče podatke navesti: a) ime in priimek, b) dan in leto rojstva, kraj rojstva in pristojno občino, c) dan vstopa v službo in zadnjo službo. K prijavi je priložiti tudi pomožniško spričevalo. Posebno je paziti na to, če je spričevalo od gremija vidirano. Zadostuje pa tudi, da delodajalec s svojim podpisom jamči za resnične podatke. Tudi trgovski sinovi in hčerke, kateri so izučeni v trgovini in so zaposleni v trgovini staršev, so podvrženi tej prijavi. Pri izstopu iz službe trgovsk. pomožnika ali pomočnice je od delodajalca v smislu § 81 obrtn. reda pomožniku ali pomočnici izstaviti spričevalo, isto kolkovati s kolkom od 20 Din in gremiju trgovcev poslati v svrhu potrdila. S tem odpade vsaka nadaljna odjava. Za od strani trgovcev pomožnikom ali pomožnicam izstavljena spričevala, katere niso bila pri gremiju prijavljena, se pri gremiju vsako naknadno vidiranje brezpogojno zavrne. Vsak prestopnik proti tej naredbi je v smislu § 24 gremijalnega pravila do Din 300— kaznjiv.

3. Postopanje pri sprejemu trgovskih vajencev. Radi velikega navala trgovskih vajencev in nadprodukcije trgovskega naraščanja je v smislu navedbe velikega župana mariborske oblasti O. br. 1072/1 z dne 30. oktobra 1925 za sprejem trgovskih vajencev potrebno, da učenec dokaže najmanj 6 razredov osnovne šole ali 2 razreda meščansko-šolske predizobrazbe. Učno pogodbo je v smislu §§ 10 in 11 gremijalnega pravila ter § 99 obrtn. reda v roku 4 tednov s starši ali varuhi pismeno napraviti in gremiju v treh izvodih skupno s šolskim spričevalom in odobrenje predložiti. Tiskovine za učne pogodbe so pri gremiju proti odškodnini na razpolago. Sprejeti se smejo kot učenci samo mladeniči in mladenke od 14. do 18. leta starosti. Soproge so od te odredbe izvete. Ako učenec pred potekom učne dobe iz kateregakoli vzroka izstopi iz uka, je učenec izdati potrdilo. Potrdilo je kolkovati od 20 Din in gremiju v svrhu vidiranja predložiti. Vsak prestopnik proti tej naredbi je v smislu § 24 gremijalnega pravila do Din 300— kaznjiv.

4. Postopanje pri oprostitvi vajencev. V smislu § 11 gremijalnega pravila in § 104 obrtnega reda ima učni gospodar 8 dni pred potekom 3 (tri) letne učne dobe učenca izstaviti učno spričevalo (kolkovati s kolkom od 20 Din) na beli močni papir ter skupno s spričevalom trgovske nadaljevalne šole in učno pogodbo gremiju v svrhu oprostitve predložiti. Nato izstavi gremij trgovcev za učenca učno pismo. Za nastale stroške za vpisnico in oprostino jamči učni gospodar. Učnim gospodarjem je nadalje v smislu obrtnega reda strogo zabranjeno uporabljati učenca ali učenke razen v izjemnih slučajih za hlapčevska dela ali dekliska dela, kakor n. pr. na polju, v kuhinjah ali za pestunje otrok itd.

5. Norma. Na podlagi navedbe sreskih poglavarstev v Slovenjgradu in Prevaljah, smejo po točki 2, § 14 zakona o zaščiti delavcev, ob nedeljah pomožno osobje dopoldan biti 4 ure v trgovinah zaposleno. Kot nadomestek trgovskemu pomožnemu osobju so pa vsi zapovedani in nezapovedani prazniki po krajevem običaju kakor tudi državni praznik na 1. decembra kot norma. Na Vidov dan (28. 6.) in kraljev rojstni dan (17. 12.) imajo biti do nadaljne navedbe trgovine samo med službo božjo (sv. mašo) zaprte. Izjemoma po krajevnih potrebah smejo biti trgovine odprte in to: V Velenju na praznik Marije; v Slovenjgradu na dan sv. Jožefa; v Crni, Mežici, Prevaljah, Guštanju in v Muti, ako je ravno na praznik izplačilo delavcev. V vseh drugih okrajih polit. okraja Slovenjgradec in Prevalje smejo biti trgovine odprte, ako je v dotičnem okraju ena cerkvena slavnost ali lepa nedelja itd. Zadnja nedeljo pred Božičem, Novim letom in Veliko nočjo smejo biti trgovine celi dan odprte. Predpisani delovni čas je strogo držati in je vsak prestopnik proti tej naredbi v smislu § 24 gremijalnega pravila in po § 125 obrtn. reda do Din 300— kaznjiv.

6. Novoletna darila. Glasom sklepa gremijalnega zbora z dne 26. 9. 1924 je pod kaznijo do Din 300— zabranjeno med stranke deliti katerakoli novoletna darila — tudi koledarje z lastno firmo. Delitev novoletnih daril na stranke je v trgovski stroki v splošnem v celi Sloveniji zabranjeno. Vsak trgovec je v smislu § 24 gremijalnega pravila dolžan se po prednjem pravilniku ravnavati. V to svrhu naj vsak trgovec ta pravilnik na tako mesto shrani, da ga bode imel v slučaju potrebe takoj pri rokah. — Načelstvo gremija: Janko Klun, s. r.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 24. marca 1927 se je pripeljalo 79 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 67 do 100, 7 do 9 tednov stari 150 do 200, 3 do 4 mesece stari 250 do 350, 5 do 7 mesecev stari 400 do 450, 8 do 10 mesecev stari 500 do 550. 1 kg žive teže 9.50 do 11, 1 kg mrtve teže 15 do 16 Din. Prodalo se je 36 komadov.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

prporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom. Ceniki na razpolago!

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

GRITZNER in ADLER

na dom, obrt in industrijo v vseh opreman.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Post v vezanju brezplačen.

Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Make cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Naročajte in širite povsod TRGOVSKI — LIST! —

TRIKO PERILO
za moške, žene in otroke, volna v rami barv, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za tolarje in lovca, dežniki, klobi, hlače, tepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine in šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri trvdci

Josip Petelinc

Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Najboljša cena! — Na veliko in malo!

Tiskarna MERKUR, Ljubljana

trg.-ind. d. d. — Simon Gregorčičeva ulica 23

se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovce, obrtnike, industrijce in urade. — Lastna tiskovna delavnica

Veletrgovina

kotlonjalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte ceniki!